

Tretí carhradský koncil

Branislav Krasnovský

28. januára 2021 ✚ *História* ✚ *Dejiny koncilov*

Tretí carhradský koncil, tiež tretí konštantínopolský koncil, sa konal v Konštantínopole v dňoch 7. novembra 680 až 16. septembra 681 v politicky napätom období. Byzantská ríša mala množstvo problémov s Peržanmi či moslimami vo všeobecnosti, zároveň bolo potrebné, aby sa ukončili vnútorné náboženské rozpory v ríši, pretože rozpoltená ríša nedokázala úspešne bojovať proti vonkajším hrozbám.

Tretí carhradský snem zvolal byzantský cisár Konštantín IV. Bol to v poradí 6. ekumenický koncil. Koncil odsúdil monoteletizmus a monoenergizmus ako heretické nauky a definoval, že Ježiš Kristus je síce jedna osoba, ktorá však má dve vôle (božskú a ľudskú) a teda aj dva zdroje konania.

Koncilu sa zúčastnili vyslanci pápeža Agata, konštantínopolský patriarcha Geórgios I., v konštantínopolskom exile žijúci antiochijský patriarcha Makarios a niekoľko desiatok ďalších biskupov a kňazov. Najpodstatnejšie závery Tretieho carhradského koncilu možno zhrnúť do nasledujúcich troch bodov:

- Tretí carhradský koncil jasne pomenoval nositeľov skutočnej ortodoxnej tradície. Zaradil k nej nasledujúce osobnosti a udalosti: pápeža Agata (678 – 681) a Rímsku synodu (649), pápeža Leva I. a Chalcedónsky koncil, Cyrila Alexandrijského
- Prvých päť ekumenických koncilov (Prvý nicejský, Prvý carhradský, Efezský, Chalcedónsky, Druhý carhradský) je smerodajných a právoplatných
- Koncil definoval, že v Kristovi je jedna osoba (hypostáza), ale dva akty vôle, a teda aj dva zdroje konania, ktoré však vzájomne spolupracujú: *„Aj my teda vyhlasujeme, že podľa nauky svätých otcov sú v Kristovi dve prirodzené, spolupracujúce, nezmiešané, nezmeniteľné, neoddelené a nedeliteľné vôle a dva zdroje konania.“*

Koncil okrem iného odsúdil aj niektoré tvrdenia rímskeho pápeža Honoria, netreba pápeža však vnímať ako heretika. Skôr možno povedať, že najmä v prípade pápeža Honoria je namieste otázka, či plne venoval pozornosť obsahu otázky o dvoch aktoch vôle. Podľa mnohých teológov a cirkevných historikov pápež Honorius vo svojich spisoch chcel len zdôrazniť, že Kristus nebol poškvrnený nijakým hriechom a nemôže byť teda ani nijakým spôsobom vnútorne rozdelený.

Tretí carhradský koncil v náuke o dvoch zdrojoch konania a dvoch vôľach v Kristovi nadviazal na jednej strane na Rímsku synodu (649) a pápeža Agata, na druhej strane na pasáž v diele *Tomus ad Flavianum* pápeža Leva I., ktorá znela: *„Každá z oboch prirodzeností koná, v spolupráci s tou druhou, tak, ako je jej to vlastné.“*

Tretí carhradský koncil patrí k posledným kristologickým koncilom v dejinách Cirkvi. Do dogmatiky koncilu priniesol definíciu, že hypostáza (osoba) v Kristovi je totožná s druhou hypostázou (osobou) v Najsvätejšej

Trojici, teda Bohu samotnom (Druhý carihradský koncil), a že Kristovej ľudskej a božskej prirodzenosti súčasne prislúcha božská a ľudská vôľa (Rímska synoda, 649) a božský a ľudský zdroj konania.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/treti-carihradsky-koncil/>